

ความปลอดภัยและการเปลี่ยนผ่านของ สังคม กับภาวะสุขภาพของคนไทย

นพ.อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

บรรยายในการประชุมวิชาการคณะพยาบาลศาสตร์ ครั้งที่ 21

“การพยาบาลเพื่อคุณภาพและความปลอดภัยในสังคมเปลี่ยนผ่าน”

โรงแรมปรีนซ์พาลเลซ กรุงเทพมหานคร

21 มกราคม 2554 เวลา 13.00-14.00 น.

ความรักของแม่ยิ่งใหญ่จริงๆ วอร์ดเด็กทำเอาน้ำตาเส็ดได้จริงๆ
ขอเป็นอีกหนึ่งกำลังใจนะคะให้ทั้งคุณแม่และคุณลูกเลยนะ

"เพิ่งรู้ว่าการ์ดใบเล็กๆ ที่ทำเองได้ แม่เค้าจะมีความสุข และยิ้มได้ขนาดนี้"

มารดาพาลูกอายุ 6 ปี ไปที่สถานีอนามัยด้วยมีพยาธิเส้นด้าย
เจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัยไม่อยู่

คณงานสอบถามอาการแล้วให้ยาถ่ายพยาธิมา 6 เม็ด
หลังจากกิน 2 เม็ดแรกไป 15 นาที มีอาการปวดท้อง
มาก นอนหลับไม่ตื่น

ไปหาแพทย์ที่ รพ.ชุมชน

แพทย์ขอดูยาพบว่า เป็นยาจิตเวช

ระหว่างอยู่ รพ. 3 วัน มีอาการเบลอ เหมือนไม่มีสติ กัดมือตัวเอง
หยิบของเข้าปากโดยไม่รู้ตัว พุดคุยคนเดียว

หนูทำหมัน แล้วตั้งท้อง
เลือดหนูบวก HIV
จะทำยังไงกันดีขา

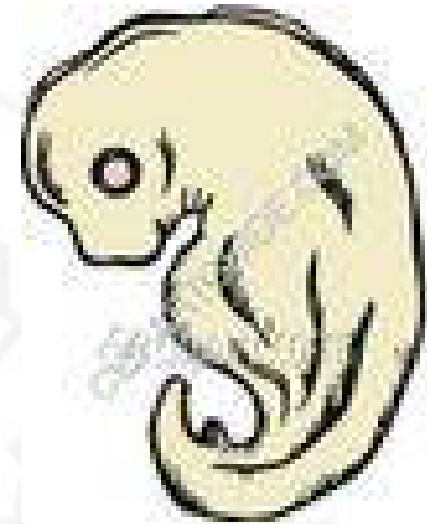

การแท้งที่ไม่ปลอดภัย

“ผู้หญิงที่ตาย (จากการแท้งที่ไม่ปลอดภัย) ไม่ได้ตาย
จากโรคที่เรารักษาไม่ได้.... แต่เธอเหล่านั้นตายเพราะ
สังคมไม่เห็นว่าคุณค่าของเธอที่จะได้รับ
การดูแลรักษาอย่างเหมาะสม”

“ไม่มีผู้หญิงคนไหนอยากทำแท้ง
ไม่ว่าการทำแท้งนั้นจะทำได้
อย่างง่ายดายเพียงใด”

Legal Condition of Abortion

- Cat 1: รักษาชีวิตมารดา
- Cat 2: 1 + รักษาสุขภาพกายและจิต
- Cat 3: 2 + ถูกข่มขืน
- Cat 4: 3 + ทารกผิดปกติ
- Cat 5: 4 + เหตุผลทางเศรษฐกิจสังคม
- Cat 6: 5 + คำร้องขอ

Prevention of Unsafe Abortion

ประมาณการว่าแต่ละปีมีการทำแท้งเนื่องจากการท้องไม่พร้อม
110,000-300,000 ราย 40% เกิดภาวะแทรกซ้อน

Primary prevention: การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา

Secondary prevention: การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์

Tertiary prevention : การทำแท้งที่ปลอดภัย

Quaternary prevention: การวางแผนครอบครัวหลังแท้ง

1669

ที่ รพศ.

“หมอจำป่าได้มัย ป่าเป็นเมียลุงที่หมอไปรับมาคืนนั้นไง”

“อ้อ จำได้คะป่า แล้วป่ามาทำอะไรที่นี่”

“ป่ามาเฝ้าลุงตั้งแต่วันที่หมอมาส่งคืนนั้นไง นี่หมอใหญ่ที่นี้บอกว่าจะส่งลุงกลับไปรักษาที่ โรงพยาบาลบ้านเรา อีก 2 วันนี่แหละ ตอนนี้ลุงถอดเครื่องช่วยหายใจได้แล้ว ต้องขอบคุณหมอมาก ๆ นะที่อุตส่าห์ไปรับลุงมา แล้วยังตามมาส่งลุงที่โรงพยาบาลนี้อีก ป่าต้องขอบคุณจริงๆนะที่หมอช่วยชีวิตลุงไว้ ”

1669

ที่บ้านผู้ป่วยเมื่อหลายวันก่อน

เมื่อไปถึงบ้านผู้ป่วยสิ่งแรกที่ข้าพเจ้าพบก็คือผู้ป่วยกำลังนั่งหอบอยู่ เสียงภรรยาລຸນบอกด้วยความดีใจว่า “แกหมอมาช่วยเราแล้ว” ความรู้สึกหงุดหงิดและโมโหจากครั้งแรกหายไปจากใจจนหมด แต่ข้าพเจ้าได้เห็นสีหน้าของป้าและน้ำเสียงดีใจ ข้าพเจ้าแทบร้องไห้ ออกมา ด้วยความรู้สึกผิด ที่คิดว่าตัวเองจะโดนหลอกให้ออกมาหรือเปล่า สภาพของລຸນขณะนั้นนั่งหอบตัวโยน เหงื่อออกตัวเย็น และร้องบอกข้าพเจ้าว่า “หมอช่วยລຸນด้วย ลຸນจะแย่แล้ว” ป้าบอกว่า “ລຸນกับป้ารอคอยหมอด้วยความหวังสุดท้ายนะว่าถึงยังไง หมอก็ต้องมาช่วย เพราะล้าพึ่งລຸນกับป้าคงไม่มีปัญญาที่จะออกไป ไหนยามกลางคืนแบบนี้”

กลับความคิด
สู่การเขียน
เพื่อเยียวยา
ค้นหาแรงบันดาลใจ
ให้พลังชีวิต...

ถอดรหัส
หัวใจ
จินตภาพ

นายแพทย์วิธาน สุานะวุฒณ์

เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ SHA Conference & Contest
ความงามและความหมายนิยามใหม่ของงานคุณภาพ
(นวัตกรรมของการพัฒนาคุณภาพเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน
และการคัดเลือกผลงานสู่ 12th HA National Forum)
ณ โรงแรมอิมพีเรียล ดวินส์ ปาร์ค กรุงเทพมหานคร วันที่ 15-17 ธันวาคม 2553

ระบบสุขภาพชุมชน

1. ชุมชนไม่ทอดทิ้งกัน: สำรอง อาสาสมัคร ต่อวิชาการ
2. เศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนชุมชนเป็นผู้ทำ
3. รักษาโรคที่พบบ่อยด้วยตนเองและในชุมชน พัฒนาความเชื่อ ค่านิยม ความสามารถให้ดูแลกันเอง
4. เบาหวาน ความดันสูง ตรวจคัดกรองและรักษาให้ทุกคน
5. ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
6. ควบคุมโรคติดต่อ SAR, ไข้เลือดออก
7. สร้างเสริมสุขภาพในชุมชน

จาก AE สู่ VSM

Adverse Events -> Value Stream Map

กรณีศึกษาที่ OB 1

มารดาครรภ์แรกคลอดโดยผ่าตัดคลอด
หลังคลอดผู้ป่วยปวดแผลมาก กลับจากห้องผ่าตัดได้ ~
11 ชม. พบแผลผ่าตัดมีเลือดออกมาก และมี hematoma
พยาบาลรายงานแพทย์

แพทย์ทำการเปิดแผลผ่าตัดล้างเอา blood clot ออกและ
เย็บแผลใหม่ ประเมินสูญเสียเลือด ~ 500 ซีซี BP = 130/90
mmHg. Hct. = 34% สามารถจำหน่ายกลับบ้านได้

กรณีศึกษาที่ OB 2

ผู้ป่วยมาด้วยเลือดออกทางช่องคลอด แพทย์วินิจฉัย
incomplete abortion และ set OR เพื่อชูดมดลูก
ก่อนไป OR ผู้ป่วยไปปัสสาวะในห้องน้ำ โดยมีผู้ช่วยพยาบาล
พาไป หลังปัสสาวะเสร็จขณะลุกขึ้นมีหน้ามืด เป็นลม ล้ม ใบหน้า
กระแทกพื้นห้องน้ำ มีเลือดกำเดาไหลออกเล็กน้อย หน้าผากฟก
ช้ำรอยแดงเล็กน้อย วัด V/S R=22/min, P=108/min, BP 110/70
mmHg.

กรณีศึกษาที่ OB 3

มารดาอายุ 35 ปี เสียชีวิตเนื่องจากเสียเลือดมาก หลังจากได้
คลอดบุตรชายน้ำหนัก 2,750 กรัม

เจ็บท้องคลอดสามทุ่ม ปากมดลูกเปิด 1 ซม. คลอดดีสามครึ่ง
ญาติสังเกตเห็นว่าผู้ป่วยตัวเขียว หน้าซีด และตกเลือดตลอดเวลา
เจ้าหน้าที่พยาบาลบอกญาติว่า “ไม่เป็นไร เป็นอาการธรรมดา
ของคนหลังคลอด

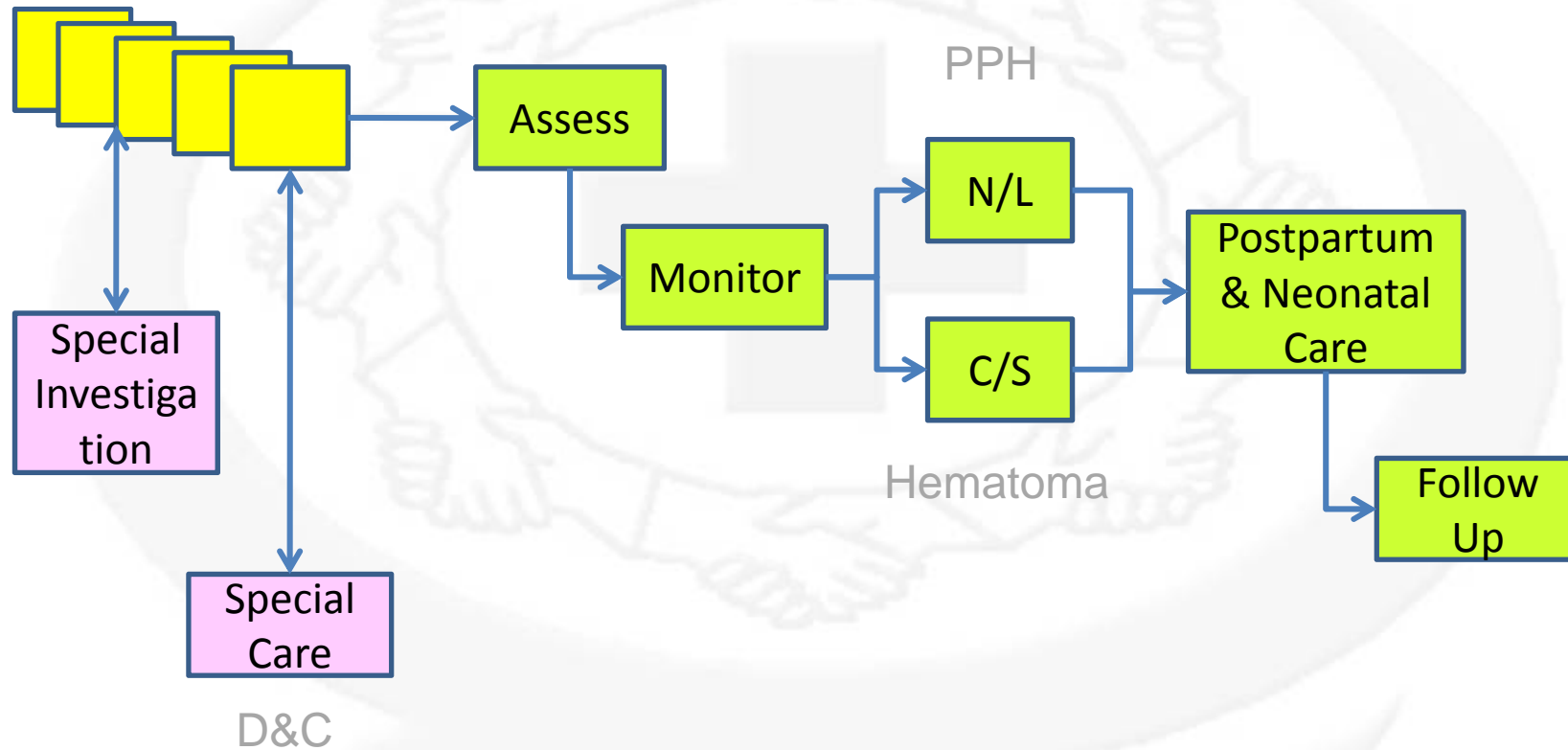
ดีสี่ ตามเจ้าหน้าที่มาดูอีกครั้ง ถามว่าทำไมเลือดออกมากขนาดนี้
ได้รับคำตอบจากเจ้าหน้าที่พยาบาลว่า “ไม่ได้ฉีดยามดลูกหดตัวให้
เนื่องจากยาดังกล่าวที่โรงพยาบาลหมด”

ผู้ป่วยช็อคและถูกนำตัวส่ง รพ.จังหวัดตอนหกโมงเช้า

Adverse Events

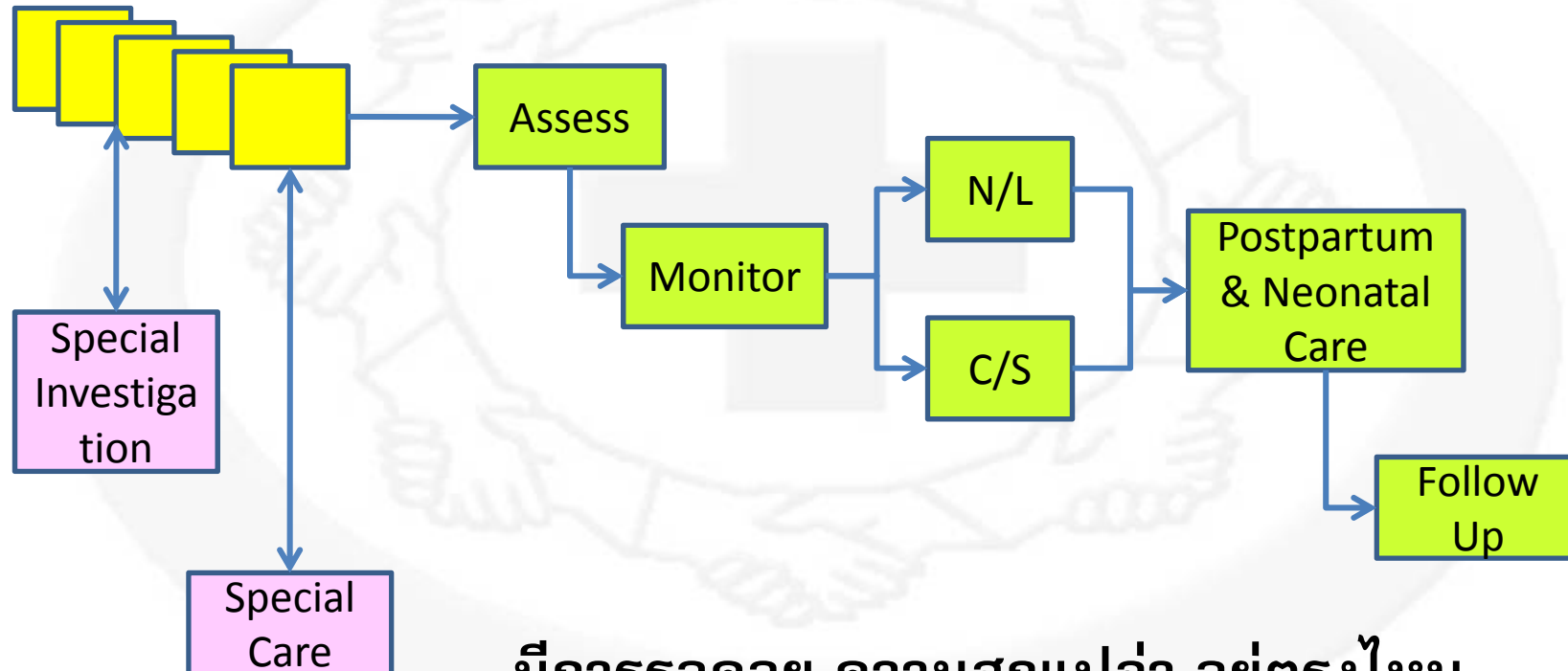
Series of ANC

Waste

Series of ANC

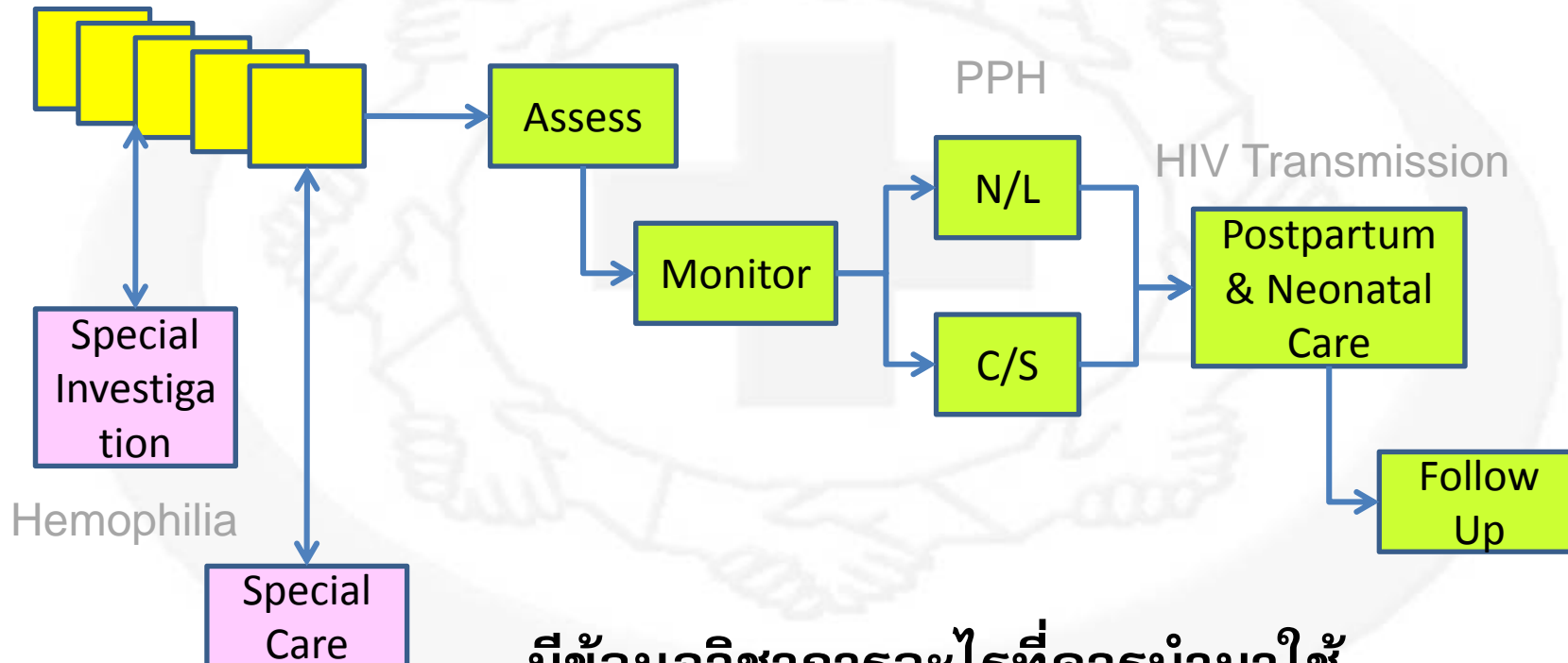

มีการรอคอย ความสูญเสียเปล่า อยู่ตรงไหน
มารดาและครอบครัวต้องการคุณค่าอะไร

Standards/Guidelines/Evidence

Series of ANC

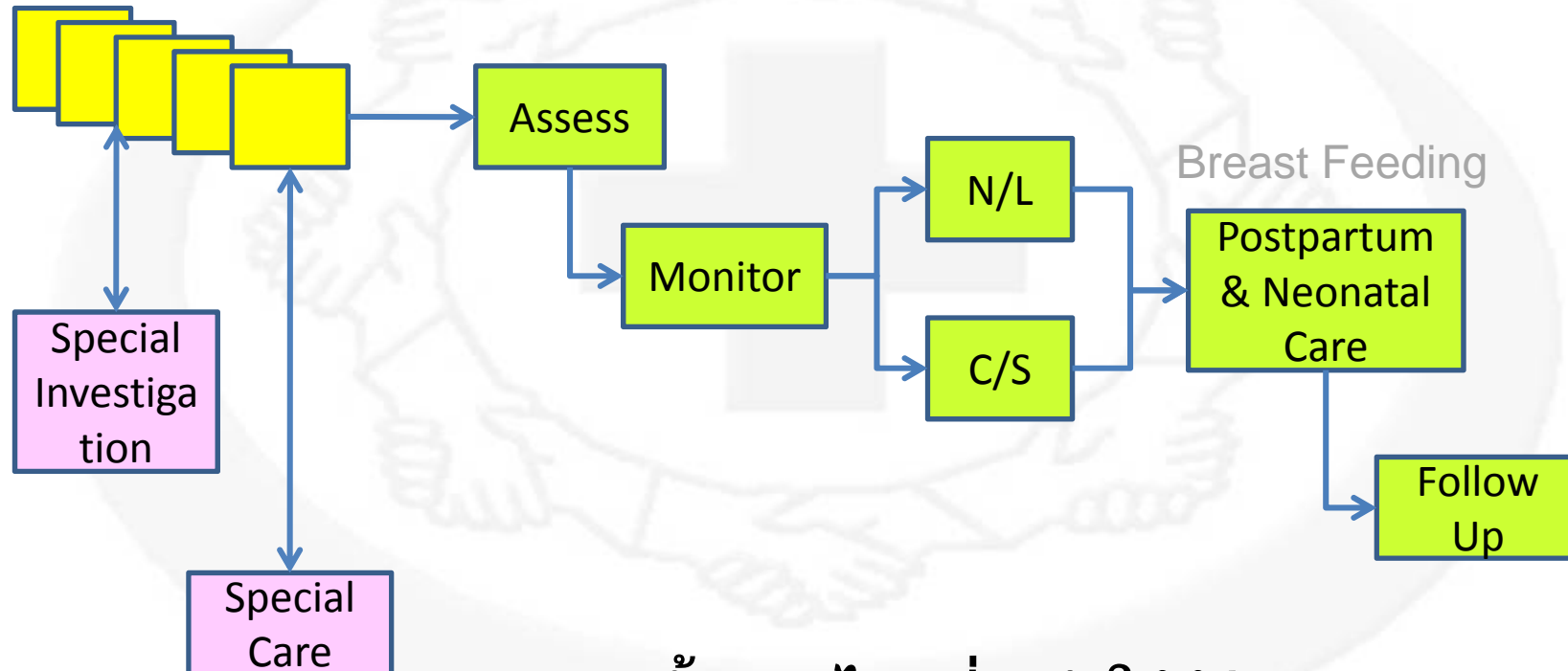
มีข้อมูลวิชาการอะไรที่ควรนำมาใช้

Health Promotion

Fetal Movement Monitor

Series of ANC

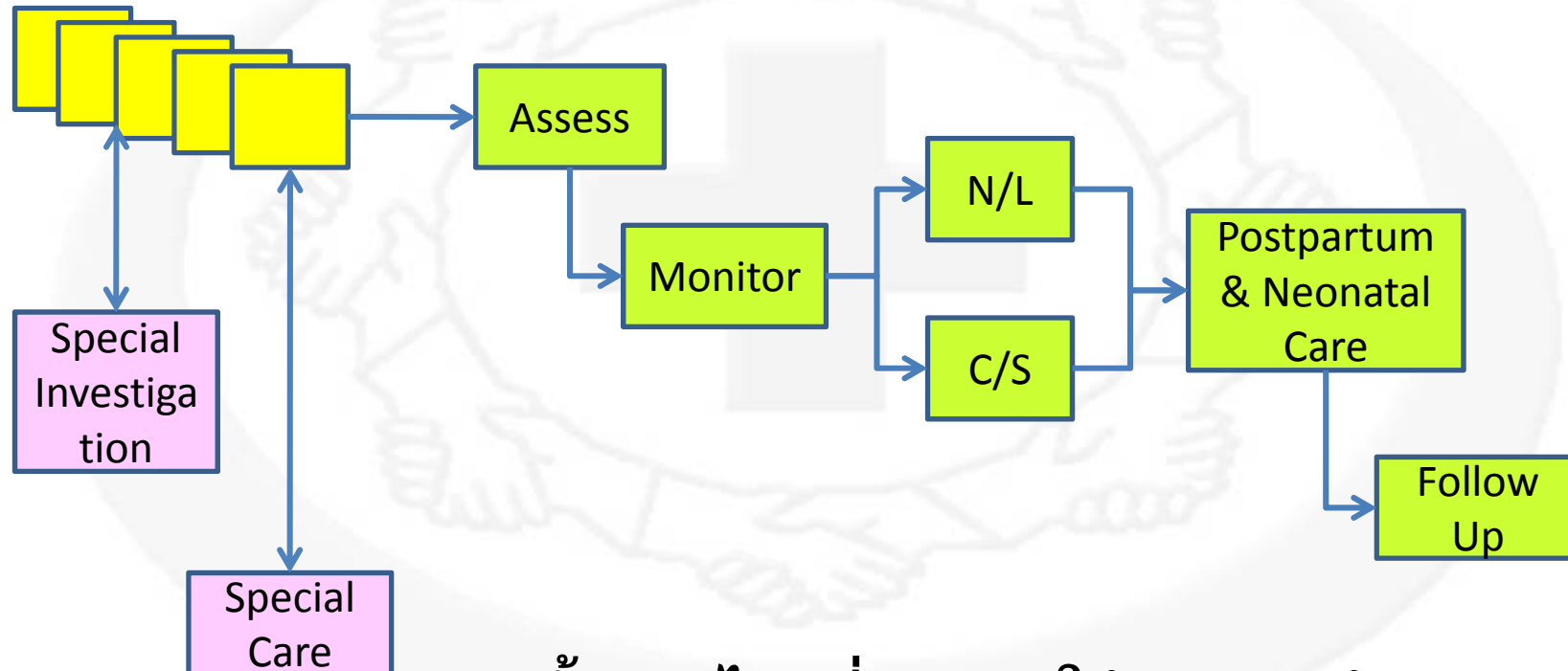

ขั้นตอนไหนที่จะทำให้ผู้ป่วย
ควบคุมปัจจัยสุขภาพของตนเองได้

Spirituality/Humanized Healthcare

Series of ANC

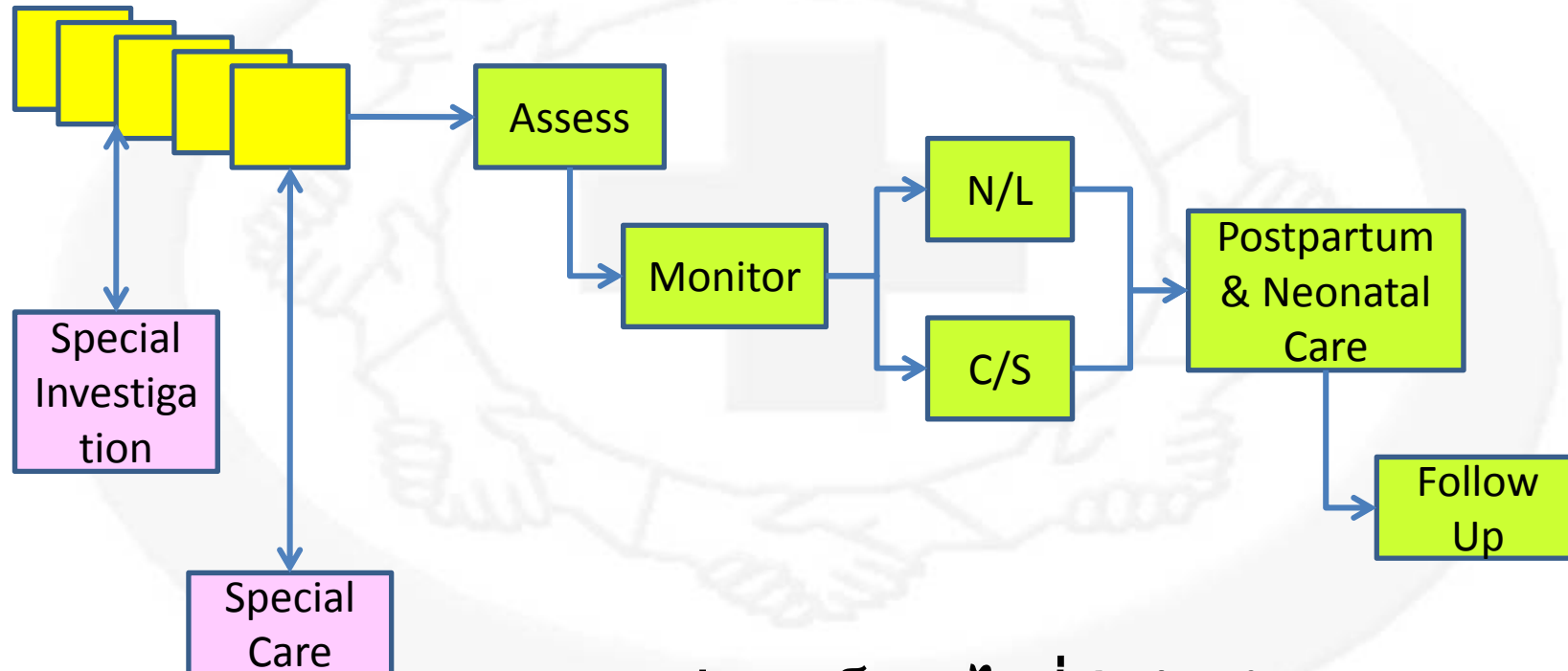

ขั้นตอนไหนที่สามารถให้การดูแลด้าน
จิตวิญญาณเพิ่มขึ้น

Research

Series of ANC

มีประเด็นอะไรที่น่าทำวิจัย

จาก Lean สู่อำนาจการบูรณาการ

เชื่อมโยงความพยายามในการพัฒนาจากทุกแนวคิดเข้าด้วยกัน พัฒนาทุกแง่มุมเป็นองค์รวม ลดความซ้ำซ้อนในการพัฒนา ยกระดับผลลัพธ์ได้มากกว่าการพัฒนาแบบเดี่ยวๆ

Six Sigma / R2R

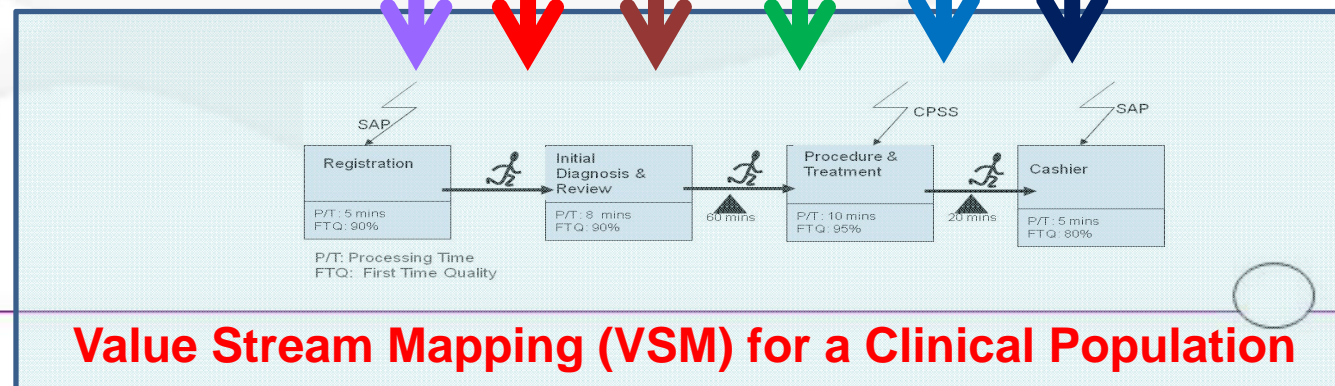
Health Promotion

Spiritual / Humanized Healthcare

Standards / Clinical Excellence

Safety & Risk Management

Delivery / Waste Reduction

Value Stream Mapping (VSM) for a Clinical Population

โอม ศานติ ศานติ ศานติ

ศานติ สร้างสันติภาพภายในตนเอง เคารพตนเอง ไม่ดูถูกตนเอง ไม่มีความหวาดกลัวส่วนตัว ไม่กลัวศัตรู

ศานติ สร้างสันติภาพต่อโลก ตระหนักในความสำคัญและความดีตามธรรมชาติของโลก สร้างสันติภาพกับเชื้อชาติ ศาสนา และประเทศอื่น

ศานติ สร้างสันติภาพกับธรรมชาติ กับสากล กับเทพเจ้า กับจักรวาล ไปให้ไกลกว่าโลกมนุษย์

ทั้งสามมิติของสันติภาพเป็นของกันและกัน

บนเส้นทางแห่งจิตวิญญาณ

การรับใช้โลก ไม่ต่างจากการดำเนินตามหนทางแห่งจิตวิญญาณ
ไม่ได้ต้องการการกระทำสองอย่างที่แตกต่างกัน
เมื่อเราสามารถดำรงชีวิตอยู่
และกระทำโดยปราศจากความปรารถนาใน “ผล” ของการกระทำ
ก็ทำให้เราอยู่บนเส้นทางแห่งจิตวิญญาณในทันที
เมื่อมือ หัวใจ และจิตใจผสมกัน
และวิญญาณเป็นอิสระจากความอยาก
เมื่อนั้นงานทุกชิ้นก็จะเป็นงานศิลป์ ศิลปะเป็นงานที่เยี่ยมยอด
เราทุกคนสามารถทำเช่นนั้นได้

เราได้รับความมั่งคั่งจากสังคม

เราใช้ความมั่งคั่งทางสติปัญญา วัฒนธรรม และศาสนา

เพื่อเพิ่มคุณค่าต่อชีวิตของเรา

ความมั่งคั่งนี้สะสมจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง

เพื่อตอบแทน เราเสนองาน ความคิดสร้างสรรค์
ศิลปะและหัตถกรรม กสิกรรม และสถาปัตยกรรม
เป็นของขวัญต่อสังคม เพื่อรุ่นปัจจุบันและอนาคต

จุดประกายความตื่นรู้ร่วม

- จิตสำนึกส่วนตัวเกิดจากจิตสำนึกส่วนรวม
- จิตสำนึกส่วนรวมเกิดจากจิตสำนึกส่วนตัว
- **ความกลัวของส่วนรวม และความโกรธของส่วนรวม คือมหันตภัย**
- ต้องเลือกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เธอจะได้รับอิทธิพลจากจิตสำนึก
ร่วมที่ใสบริสุทธิ์
- **คนส่วนน้อยที่ได้เห็นความจริงและตื่นรู้แล้วจะสามารถแปรเปลี่ยน
สถานการณ์ทั้งหมดได้**
- เราต้องกล้าพอที่จะแสดงความคิดเห็นนั้นออกมา เพราะการ
เปลี่ยนแปลงทิศทางนั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีการตื่นรู้ร่วมกัน
- การถอดถอนความคิดที่เห็นผิด คือรากฐานของการแปรเปลี่ยน
ความรุนแรงและการก่อการร้าย อีกทั้งเป็นการหล่อเลี้ยงสันติภาพ

12th HA National Forum

15-18 มีนาคม 2554
Impact เมืองทองธานี
ความงามในความหลากหลาย
(Beauty in Diversity)

